

BUAB

Avrupa Birliği Uygulama ve
Araştırma Merkezi

BÜAB AVRUPA BİRLİĞİ BÜLTENİ

Sayı: 169 25 Eylül-1 Ekim 2023

Derleyenler: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS, Arş. Gör. Hakan DURLU, Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

---

1. YUNANİSTAN'IN DÜZENSİZ GÖÇ İLE MÜCADELESİ DEVAM EDİYOR

Düzensiz göç ile mücadelede 2016 yılında imzalanan AB-Türkiye Ortak Mutabakatıyla ilgili tartışmalar hala devam ederken; Yunanistan Göç Bakanı Dimitris Kairidis'den konuya ilişkin bir açıklama geldi. Anlaşmanın "Yunanistan'ın inisiyatifiyle" değiştirilmesini talep edeceklerini ilan eden Yunan Bakan, yeni anlaşmanın tesis edilmesi için mevcut ortamın olumlu olduğunu ifade etti. Bakan Kairidis, yeni anlaşmanın da Türkiye ve Avrupa arasında gerçekleştirileceğini sözlerine ekledi.

EURACTIV, 25 Eylül 2023

EURACTIV, (25.09.2023) "Greece seeks EU-Turkey migration deal expansion". Erişim Adresi: <https://www.euractiv.com/section/migration/news/greece-seeks-eu-turkey-migration-deal-expansion/>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

2. AB, ÇİN İLE TİCARİ İLİŐKİSİNİ YENİDEN DEĞERLENDİRİYOR

Avrupa Komisyonunun Ticaretten Sorumlu Üyesi Valdis Dombrovskis, Avrupa Birliği ve Çin arasındaki ticari ilişkiyle ilgili bazı açıklamalarda bulundu. Çin'in sıkı güvenlik politikalarının ve aşırı politize olmuş iş ortamının Avrupalı şirketlerin Çin'deki ticari faaliyetlerini zora soktuğunu ifade eden Dombrovskis; yasaların muğlak yapısının fazlasıyla yoruma açık olduğuna dikkat çekti. Komisyon Üyesi, Çin politikalarının ticari güveni önemli ölçüde azalttığının ve yeni yatırımlar için caydırıcı bir faktör olduğunun altını çizerken; koşullar uygun olduğu takdirde Avrupalı şirketlerin yatırımlarına devam etmek için hala istekli olduğunu da sözlerine ekledi.

Deutsche Welle, 25 Eylül 2023

Deutsche Welle, (25.09.2023) “EU Tells China Spy and Sanction Laws Could Spook Investors”. Erişim Adresi: <https://www.dw.com/en/eu-tells-china-spy-and-sanction-laws-could-spook-investors/a-66912778>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

3. AB'DEN BENİN'E DESTEK

AB, Benin Silahlı Kuvvetlerine destek amaçlı yardım tedbirini kabul etti. Karar kapsamında AB, Benin'e 11,75 milyon avro değerinde destek sağlayacak. Yardıma ilişkin açıklamada bulunan AB Zirvesi, uluslararası hukuk ve insan hakları bağlamında yardımın meşru olduğunu duyurdu.

AB Zirvesi, 25 Eylül 2023

Council of the European Union, (25.09.2023) “European Peace Facility: Council adopts an assistance measure in support of Beninese Armed Forces”. Erişim Adresi: <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/09/25/european-peace-facility-council-adopts-an-assistance-measure-in-support-of-beninese-armed-forces/>

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

4. AB'DEN ERMENİSTAN'A MALİ DESTEK

Avrupa Komisyonu, Azerbaycan ve Ermenistan arasında gerçekleşen çatışmalardan olumsuz etkilenen kişilerin acil ihtiyaçlarını karşılamak amacı ile mali destekte bulunmaya karar verdi. Karabağ'da meydana gelen çatışmalar sonrasında yaklaşık 13,500 kişinin yerinden edildiğini duyuran Avrupa Komisyonu, 5 milyon avroluk bir mali yardımda bulunacağını açıkladı.

Avrupa Komisyonu, 26 Eylül 2023

European Commission, (26.09.2023) “Nagorno-Karabakh: EU provides €5 million in humanitarian aid”. Erişim Adresi: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/IP_23_4618

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

5. AB'DEN SIRP CUMHURİYETİ'NE İLİŞKİN AÇIKLAMA

Avrupa Dış Eylem Servisi Sözcüsü Peter Stano, Bosna Hersek Sırp Cumhuriyeti'nde kabul edilen yabancı ajan kararına ilişkin bir açıklamada bulundu. İlgili kararın Bosna Hersek'in AB üyelik süreci ve kriterlerine uygun olmadığına dikkat çeken Sözcü, Sırp Cumhuriyeti'nin aldığı kararın insan haklarına saygı, ifade ve medya özgürlüğü, çoğulculuğa ters olduğunu belirtti. Kararın tüm Bosna Hersek vatandaşlarını etkilediğini ve kapsadığını ifade eden Sözcü, kararın demokratik olmadığını sözlerine ekledi.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 28 Eylül 2023

European External Action Service, (28.09.2023), “Bosnia and Herzegovina: Statement by the Spokesperson on the “foreign agent” law in Republika Srpska”. Erişim Adresi: https://www.eeas.europa.eu/eeas/bosnia-and-herzegovina-statement-spokesperson-%E2%80%9Cforeign-agent%E2%80%9D-law-republika-srpska_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

6. AB'DEN LİBYA AÇIKLAMASI

AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell ve Birleşmiş Milletler Libya Destek Misyonu Başkanı Abdoulaye Bathily ile bir araya geldi. Görüşme kapsamında bir açıklamada bulunan Yüksek Temsilci, Libya’da barış ve istikrarın sağlanması ve doğal afetler sonrası yaşam koşullarının iyileştirilmesi için karşılıklı görüş alışverişinde bulduklarını belirtti. Yüksek Temsilci ayrıca AB’nin yaşam koşullarının iyileştirilmesi amacı ile Libya’ya 5,7 milyar avroluk mali yardımda bulunacağını sözlerine ekledi.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 28 Eylül 2023

European External Action Service, (28.09.2023), “Libya: High Representative Josep Borell met with UN Special Representative Abdoulaye Bathily”. Erişim Adresi: https://www.eeas.europa.eu/eeas/libya-high-representative-josep-borell-met-un-special-representative-abdoulaye-bathily_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

7. AB'DEN MOLDOVA AÇIKLAMASI

AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell ve Moldova Cumhurbaşkanı Maia Sandu bir araya geldi. AB ve Moldova ilişkilerinin mevcut durumuna ilişkin karşılıklı görüş alışverişinde bulduklarını ifade eden Yüksek Temsilci, Moldova’nın gerçekleştirdiği reformların başarılı olduğunu belirtti. Yüksek Temsilci ayrıca Rusya’nın Ukrayna’yı işgalinden olumsuz etkilenen Moldova’nın AB ile uyumlu hareket ettiğine dikkat çekti.

Avrupa Dış Eylem Servisi, 29 Eylül 2023

European External Action Service, (29.09.2023), “Moldova: High Representative/Vice-President Josep Borrell met with President Maia Sandu”. Erişim Adresi: https://www.eeas.europa.eu/eeas/moldova-high-representativevice-president-josep-borrell-met-president-maia-sandu_en

Derleyen: Arş. Gör. Aykut KARAKUŞ

8. AB, UKRAYNALI MÜLTECİLERE YÖNELİK GEÇİCİ KORUMAYI 2025’E DEK UZATACAK

Avrupa Birliği (AB) Konseyi, Rusya’nın Ukrayna’da sürdürdüğü savaştan kaçan insanlara yönelik geçici korumanın 4 Mart 2024’ten 4 Mart 2025’e kadar uzatılmasını kabul etti. Karar,

şu anda AB’de yaşayan dört milyondan fazla Ukraynalı mülteci için emniyet sağlamayı amaçlıyor.

Geçici koruma mekanizması, Rus silahlı kuvvetlerinin Ukrayna’ya yönelik geniş çaplı işgalini başlatmasından birkaç gün sonra yani 4 Mart 2022’de yürürlüğe girdi ve kendiliğinden bir yıl uzatıldı. AB’nin kurduğu bu mekanizma, bireysel başvuruların incelenmesine gerek kalmaksızın menşe ülkelerine dönemeyen yerinden edilmiş kişilere anında ve toplu olarak koruma sağlamaktadır.

EU Neighbours East, 29 Eylül 2023

EU Neighbours East, (29.09.2023) “EU agrees to extend temporary protection for Ukrainian refugees until 2025”. Erişim Adresi: <https://euneighbourseast.eu/news/latest-news/eu-agrees-to-extend-temporary-protection-for-ukrainian-refugees-until-2025/>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

9. MOLDOVA, AB SİVİL KORUMA MEKANİZMASINA GİRDİ

Avrupa Birliği (AB) ve Moldova, Moldova’nın AB Sivil Koruma Mekanizması’nda katılımcı devlet olması için bir anlaşma imzaladı. Söz konusu anlaşma, Moldova tarafından onaylandıktan sonra, 1 Ocak 2024’te tam olarak yürürlüğe girene kadar geçici olarak geçerli olacak. Böylece Moldova’da Ukrayna’dan sonra bu mekanizmaya katıldı.

AB Sivil Koruma Mekanizması, afetlerin önlenmesi, hazırlıklı olunması ve müdahalenin iyileştirilmesi amacıyla AB ülkeleri ile on katılımcı devlet arasında sivil koruma konusunda iş birliğini güçlendirmeyi amaçlamaktadır. Acil bir durum, Avrupa ve ötesindeki bir ülkenin müdahale yeteneklerini aştığında, bu mekanizma aracılığıyla yardım talep edilebilir.

Moldova ayrıca Rusya’nın Ukrayna’yı işgalinin tetiklediği büyük ölçekli göçlerle başa çıkmak için AB Sivil Koruma Mekanizması’ndan zaten yararlanıyordu. Nitekim AB, Ukrayna’daki Rus işgalinin başlangıcından bu yana Moldova’ya 48 milyon Avro tutarında insanî yardım sağladı.

EU Neighbours East, 29 Eylül 2023

EU Neighbours East, (29.09.2023) “EU Civil Protection Mechanism: EU and Moldova sign agreement for Moldova to become a participating state”. Erişim Adresi: <https://euneighbourseast.eu/news/latest-news/eu-civil-protection-mechanism-eu-and-moldova-sign-agreement-for-moldova-to-become-a-participating-state/>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DUMLU

10. MACARİSTAN, UKRAYNA’NIN AB’YE KATILIM SÜRECİNİ GERÇEKÇİ BULMUYOR

Macaristan Başbakanı Viktor Orban, Ukrayna’nın Avrupa Birliği’ne (AB) katılması için yakın zamanda müzakerelere başlanması ihtimaline şüpheyle yaklaşıyor. Zira Macar Başbakan, savaşta olan bir ülkeyle katılım sürecini başlatmanın gerçekçi olmadığını söylüyor.

Devlet radyosuna konuşan Orban, Birliğe yeni bir ülkenin kabul edilmesi için AB'nin 27 üye ülkesi arasında oy birliği olması gerektiğini hatırlattı. Kendi ülkesini örnek veren Başbakan Orban, Ukrayna'nın AB üyeliği için Macar parlamentosunun onay vermesi gerekeceğini vurguladı. Ayrıca Orban, bu konuda istekli olmadığını da belirtti.

Hukukun üstünlüğü ihlalleri ve yolsuzluk iddiaları sebebiyle AB tarafından yaptırım uygulanan Macaristan, Ukrayna'nın batısındaki etnik Macar azınlığın hakları konusunda Kıyiv ile ters düşmüştü. Nitekim Ukraynalı mültecileri kabul etmesine ve Rusya'nın işgalini kınamasına rağmen diğer AB ülkelerinin aksine benzersiz bir şekilde Moskova ile yakın ilişkiler sürdürmüştü ve Ukrayna'ya silah ve ekonomik yardım sağlanmasına karşı çıkmıştır.

The Washington Times, 29 Eylül 2023

The Washington Times, (29.09.2023) "Hungary's Orban casts doubt on European Union accession talks for Ukraine". Erişim Adresi: <https://www.washingtontimes.com/news/2023/sep/29/hungarian-prime-minister-viktor-orban-casts-doubt-/>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DURLU

11. AB'YE AKAN DÜZENSİZ GÖÇ, KAYNAĞINDA DURDURULMALI

Dokuz Akdeniz ve Güney Avrupa ülkesinin liderleri, Avrupa Birliği'nin (AB) göç meselesini, menşe ve geçiş ülkelerinde ele alma çabalarının artırılmasını talep etti. "MED 9" olarak adlandırılan grup, AB dışişleri bakanlarının Brüksel'de katıldığı sığınmacılar ve düzensiz göçle mücadeleyle ilişkin toplantının ardından Malta'da toplandı.

İtalya'nın aşırı sağcı Başbakanı Giorgia Meloni, ön cephedeki ülkelerin şu anda gelenlerle başa çıkmakta zorlandıklarını, ancak AB'nin "yapısal" çözümleri olmazsa "herkesin bunalıma gireceğini" söyledi. Buna karşılık olarak Fransa Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron ise AB'yi İtalya ile dayanışmaya çağırarak "birleşik bir Avrupa tepkisi" gerektiğini belirtti. Nitekim Hırvatistan, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi (GKRY), Fransa, Yunanistan, İtalya, Malta, Portekiz ve Slovenya'nın liderleri ve İspanya'dan bir temsilci de düzensiz göçle mücadelenin "sürekli ve bütünsel bir Avrupa tepkisi" gerektirdiğini söyledi.

Euractiv, 30 Eylül 2023

Euractiv, (30.09.2023) "Malta summit urges EU to stop migration at source". Erişim Adresi: <https://www.euractiv.com/section/migration/news/malta-summit-urges-eu-to-stop-migration-at-source/>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DURLU

12. AB, UKRAYNA'YI DESTEKLEMeye DEVAM EDİYOR

AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Yüksek Temsilcisi Josep Borrell, Ukrayna'yı ziyaret etti. Kiev'de bir basın toplantısı düzenleyen Borrell, Ukraynalıların cesurca ve tüm kapasitelerini kullanarak savaştığını ifade etti. Avrupa'nın da varoluşsal bir tehdit ile karşı karşıya olduğuna dikkat çeken Yüksek Temsilci; bu bağlamda Ukrayna'ya "daha iyi ve daha

büyük” silahların tedarik edilmesi gerektiğini belirtti. Josep Borrell; Avrupa Birliği’nin Ukrayna’ya sağladığı askeri yardımı arttırmak istediğini de sözlerine ekledi.

Reuters, 1 Ekim 2023

Yurii Khomenko, (01.10.2023) “EU's Borrell, in Kyiv, says bloc will increase military aid”, Reuters. Erişim Adresi: <https://www.reuters.com/world/europe/eus-borrell-kyiv-says-bloc-is-preparing-long-term-security-pledges-2023-10-01/>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

13. AVRUPA PARLAMENTOSU BAŞKANI: KIBRIS SORUNU, AVRUPA’NIN SORUNUDUR

Avrupa Parlamentosu (AP) Başkanı Roberta Metsola, Güney Kıbrıs Rum Yönetimi’ne (GKRY) yaptığı resmî ziyaret kapsamında Rum Lider Nikos Christodoulides ile bir araya geldi. Toplantının gündeminde Kıbrıs sorunu, düzensiz göç ve Avrupa seçimleri vardı.

AP Başkanı Metsola, Kıbrıs meselesindeki sorunlara ve zorluklara rağmen çabaların süreceğini belirtti. Bu bağlamda müzakerelerin yeniden başlatılması ve Kıbrıs sorununa çözüm bulunması hedefine ulaşmak için Avrupa Birliği’nin (AB) sunduğu önemli araçları kullanmak da dâhil olmak üzere mümkün olan her şeyi yapacaklarını bildirdi. Nitekim Kıbrıs sorununun Avrupa’nın sorunu olduğunu öne süren Metsola, Ada bölünmüş hâldeyken AB’nin hiçbir zaman tamamlanmayacağını da sözlerine ekledi. Ayrıca Kıbrıs sorunu için bir Birleşmiş Milletler (BM) elçisinin atanmasını desteklediğini söyledi.

Ada’da uygulanabilecek tek çözümün BM himayesinde ve Avrupa değerleri temelinde, iki toplumlu, iki bölgeli bir federasyona dayanan egemen bir Avrupa devleti olduğunu iddia eden Metsola, AP’nin de GKRY’yi desteklemek için mümkün olan her şeyi yapacağını özellikle vurguladı.

Cyprus Mail, 1 Ekim 2023

Cyprus Mail, (01.10.2023) “The Cyprus problem is a European problem: Metsola”. Erişim Adresi: <https://cyprus-mail.com/2023/10/01/the-cyprus-problem-is-a-european-problem-metsola/>

Derleyen: Arş. Gör. Hakan DURLU

14. İNSAN HAKLARI İZLEME ÖRGÜTÜNDEN AB’YE SUÇLAMA

İnsan Hakları İzleme Örgütü, Tunus ve Avrupa Birliği arasında Avrupa yönlü düzensiz göçü engellemek amacıyla imzalanan anlaşmayı “insan hakları açısından korkunç” olarak nitelendirdi. Anlaşmayı aynı zamanda kınayan İnsan Hakları İzleme Örgütü, Avrupa Birliği’ni insan haklarını korumaya odaklanarak hayat kurtarmak yerine sınırlarını kapatma takıntısına sahip olmakla suçlarken; AB’nin sağladığı fonlarla Birlik üyelerini de insan hakları ihlallerinde suç ortağı haline getirdiğini kamuoyuyla paylaştı.

Peoples Dispatch, 1 Ekim 2023

Peoples Dispatch, (01.10.2023) “EU releases funds to Tunisia as part of controversial migrant deal”. Erişim Adresi: <https://peoplesdispatch.org/2023/10/01/eu-releases-funds-to-tunisia-as-part-of-controversial-migrant-deal/>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS

15. İSVİÇRE AB YAPTIRIMLARINI TAKİP ETMEYECEK

İsviçre, Avrupa Birliği tarafından Çin’e uygulanması planlanan yaptırımları hayata geçirmeyecek. İsviçre Ekonomi Bakanlığından yapılan açıklamada Çin Halk Cumhuriyeti vatandaşı bireyleri ve Çin menşeli şirketleri hedef alan yaptırımların çeşitli dış politika ve hukuki kriterlerle birlikte çıkarlar temel alınarak tartıldığı ve AB tarafından önerilen yaptırımların “vaka bazında” değerlendirileceği kamuoyuyla paylaşıldı.

SWI, 1 Ekim 2023

SWI, (01.10.2023) “Switzerland in no rush to mirror EU sanctions against China”. Erişim Adresi: <https://www.swissinfo.ch/eng/politics/switzerland-in-no-rush-to-mirror-eu-sanctions-against-china/48852974>

Derleyen: Arş. Gör. Melek Özlem AYAS